मधेशी जनअधिकार फोरम नेपाल द्धारा प्रस्तुत २६ बु“दे मागहरु

१. महान ऐतिहासिक मधेस आन्दोलनमा शहादत प्राप्तहरुलाई राष्ट्रिय सम्मानका साथ शहिद घोषणा गरी न्यायोचित क्षतिपुर्तिका साथै आन्दोलनका सम्पूर्ण घाईतेहरुको उपचारको सम्पूर्ण व्यवस्था र क्षतिपुर्ति गरिनु पर्दछ । जसमा प्रमुख रुपमा :-

क) शहीद परिवारलाई न्यायोचित आर्थिक क्षतिपुर्ति दिइनु पर्दछ ।

ख) हरेक शहीदको परिवारमा कम्तीमा एक व्यक्तिलाई सरकारी रोजगारीको व्यवस्था गरिनु पर्दछ ।

ग) अपा¨हरुको लागि आर्थिक क्षतिपुर्ति, निःशुल्क शिक्षा र सरकारी रोजगारको व्यवस्था गरिनु पर्दछ ।

घ) घाइतेहरुलाई उपचार, आर्थिक क्षतिपुर्ति, निःशुल्क शिक्षा र सरकारी रोजगारको व्यवस्था गरिनु पर्दछ ।

२. मधेशी जनआन्दोलनको क्रममा गिरफ्तार भएकाहरुको विनासर्त रिहाई, आन्दोलनकारीहरुमाथि चलाइएका हरेक प्रकारका मुद्दाहरुको अविलम्ब खारेजी र सबै किसिमका वारेन्टहरु रद्द गरिनु पर्दछ ।

३. मधेशी जनअधिकार फोरम र सरकारी वार्ता टोली वीच जारी वार्तालाई सहज, सरल, र सफल बनाउन वार्तामा राष्ट्रसंघीय प्राविधिक सहयोग (ग्ल त्भअजलष्अबी ब्ककष्कतबलअभ० का लागि नेपाल स्थित राष्ट्रसंघीय नियोगको अनिवार्य सहभागिताका लागि आवश्यक पहल गरिनुपर्दछ ।

४. गृहमन्त्री कृष्णप्रसाद सिटौला मधेश जनआन्दोलनको क्रममा राज्य शक्तिको दुरुपयोगगरी राज्यआतंक फैलाई अन्तराष्ट्रिय मानव अधिकार कानून विपरित अहिंसक र निहत्था मधेशी आन्दोलनकारी जनताको हत्या गर्न आदेश दिने र षडयन्त्रपूर्ण ढंगले गौर घटना घटनामा समेत सहयोग पुर्‍याउने कार्य गरेको हुनाले गृहमन्त्री पदबाट वर्खास्त गरी निजमाथि कानुनी कार्वाही गरिनु पर्ने ।

५. लगभग २३८ वर्षदेखि आन्तरिक उपनिवेशवादी (क्लतभचलबी ऋयियलष्बष्क्ष्) नीति अनतरगत मधेशमाथि कायम रहेको विभेदलाई अन्त्य (म्भअयियलष्कबतष्यल) गरी देशमा युगौंदेखि वहिष्कारणमा पारिएका मधेशी, आदिवासी जनजाति, दलित, महिला, पिछडिएकावर्ग, अपा¨, अल्पसंख्यक समूदाय, मुसलमान आदि समुदायहरुको राज्यका सम्पूर्ण संरचनाहरुको सबै अंग र तहका साथै शक्ति, साधन र श्रोतमा जनसंख्याको अनुपातमा समानुपातिक प्रतिनिधित्व, साझेदारी र सहभागिता हुने संवैधानिक व्यवस्थाका साथै समावेशीय एवं सहमतीय लोकतन्त्र (एबचतष्अष्उबतयचथ बलम अयलकभलकगक म्झ्ययअचबअथ) को संवैधानिक व्यवस्था गरिनु पर्दछ ।

६. लगभग २३८ वर्ष देखि काठमाण्डौं केन्द्रीत एंव केन्द्रिकृत तथा एकात्मक शासन प्रणालीलाई अन्त्यगरी आत्मनिर्णयको अधिकार, क्षैत्रीय/जातीय स्वायत्त शासन सहितको संघीय लोकतान्त्रिक गणतन्त्रात्मक शासन प्रणालीको स्थापना गरिनु पर्दछ ।

७. राजतन्त्रको तत्काल अन्त्यगरी संघीय लोकतान्त्रिक गणतन्त्र नेपालको घोषणा गरिनु पर्दछ ।

८. क) आत्मनिर्णयको अधिकार सहित सम्पूर्ण मधेश एक स्वायत्त प्रदेश अर्थात् मधेशी राज्यको स्थापना गरी यसलाई क्षैत्रीय स्वायत्तता (च्भनष्यलबी ब्गतयलयmथ) का साथै स्वायत्त शासनको अधिकारको संवैधानिक व्यवस्था गरिनु पर्दछ ।

ख) मधेशीहरुको राष्ट्रिय पहिचान (ल्बतष्यलबी क्ष्मभलतष्तथ) कायम राख्न उनीहरुको भेष-भुषा, भाषा, संस्कृति, धर्मलाई राष्ट्रिय मान्यता दिइनु पर्दछ ।

९. मधेशको भूमिमा कार्यरत सबै सरकारी कार्यालय र निकायहरुमा कार्यालय प्रमुखको पदमा मधेशी तथा मधेशी कर्मचारीहरुको अविलम्ब व्यवस्था गर्ने ।

१०. क) राज्य उपरको जातीय विशेषाधिकारको अन्त्य हुनुपर्दछ । राज्यका सबै अ¨ र तहमा विशेष अवसरको आरक्षँण र सकारात्मक भर्ति र सहवरणको सिद्धान्त अनुसार तत्काल उच्चस्तरीय आयोग गठनगरी सेना, प्रहरी, निजामति, वैदेशिक सेवा र शिक्षा क्षैत्र लगायतका सेवाहरुमा मधेशीहरुलाई ५० प्रतिशत पदपुर्तिको व्यवस्था गरिनु पर्दछ ।

ख) सरकारद्धारा गरिने राजनैतिक नियुक्ति, आयोगको गठन एंव संवैधानिक निकायहरुमा ५० प्रतिशत मधेशीहरुको अनिवार्य सहभागि गराउने व्यवस्था गरिनु पर्दछ ।

११. मधेशको प्राकृतिक साधन-स्रोत जल, जंगल, जमिन आदिमाथि मधेशीहरुको अग्राधिकारको संवैधानिक व्यवस्था हुनुपर्दछ ।

१२. अपा¨हरुका लागि रोजगार, शिक्षा र स्वास्थ्यमा अवसरको लागि विशेष आरक्षणको व्यवस्था गरिनु पर्दछ ।

१३. अल्पसंख्यकहरुको अधिकार सम्बन्धमा - राष्ट्रसंघीय तथा अन्तराष्ट्रिय मानवअधिकारको मान्यता अनुरुप जातीय, भाषिक, धार्मिक अल्पसंख्यकहरुको अधिकारको संवैधानिक प्रत्याभूति गरिनुपर्दछ ।

१४. मुस्लिमहरुको अधिकार सम्बन्धमा :-

क) मुस्लिमहरुको धर्म संस्कृति एंव भाषाको अधिकारलाई सुनिश्चित गर्न कानुनको व्यवस्था गरिनु पर्दछ ।

ख) मदरसा बोर्डको स्थापना र कानुनी मान्यता दिनु पर्ने ।

ग) मुस्लिमहरुको चाडपर्व (ईदुल-फितर, ईदुल जुहा, मर्हर्रम, सबै बराअत, मोहम्मद जयन्ति आदि) मा मुस्लिमहरुलाई सरकारी सार्वजनिक विदाको व्यवस्था गरिनु पर्ने ।

घ) मुस्लिम पर्सनल ल को कानुनी व्यवस्था गरिनु पर्दछ ।

१५. जाति, भाषा, लि¨, धर्म, संस्कृति, राष्ट्रिय तथा सामाजिक उत्पत्ति, राजनीतिक तथा अन्य विचार आदिको आधारमा गरिने सबैखाले विभेद अन्त्य गरी मानव अधिकारको पूर्ण प्रत्याभूति गरिनु पर्दछ ।

१६. सरकारी कामकाज र शिक्षामा त्रि-भाषीय नीति अन्तर्गत :-

१. मातृभाषा

२. नेपाली र हिन्दी

३. अंग्रेजी भाषालाई राष्ट्र भाषाको संवैधानिक व्यवस्था गरिनु पर्दछ ।

१७. दलित समस्या समाधान गर्न :-

क) जातीय विभेद र छुवाछुत गर्नेलाई कडा कानुनी दण्डको व्यवस्था गरिनु पर्ने ।

ख) निःशुल्क र अनिवार्य शिक्षाको व्यवस्था गरिनु पर्ने ।

ग) रोजगारीमा विशेष आरक्ँण र अवसरको व्यवस्था गरिनु पर्ने

घ) भूमिहिन दलितलाई आवासको लागि भूमिको व्यवस्थागरी वैकल्पिक जिविकोपार्जनको व्यवस्था गरिनु पर्ने ।

ङ) राजनीतिक निकायहरुमा प्रतिनिधित्वका लागि दलित र महिला आरक्षित निर्वाचन क्ष्ँत्रको व्यवस्था गरिनु पर्ने ।

१८. नागरिकताबाट बञ्चित रहेका मधेशीहरुलाई नागरिकता प्रमाणपत्र सरल र सुलभ तरिकाबाट वितरण गर्न नागरिकता टोली पुनः गाउ“ गाउ“मा अविलम्ब पठाई नागरिकता समस्या समाधान गरिनु पर्ने ।

१९. मधेशबाट प्राप्त राजस्व र आर्थिक आन्दानीको कम्तिमा ७५ प्रतिशत अंश मधेश र मधेशीको विकास र निर्माणको लागि खर्च गरिनु पर्दछ ।

२०. नेकपा (माओवादी) द्धारा कब्जा गरिएका भूमि, घर, सम्पत्ति र सरकारी इजाजत प्राप्त नीजि हातहतियारहरु समेत सम्बन्धित हकवालालाई अविलम्ब फिर्ता गरिनु पर्दछ ।

२१. क) जनआन्दोलनको अवधिमा सम्पूर्ण उद्योग, व्यापार, यातायात, र शिक्षणसंस्था वन्द रहने भएको हु“दा सो अवधिभरिका बैंक व्याज, कर, जरिवाना, पानी, विजुली शुल्क र अन्य शुल्कहरु सरकारद्धारा पूर्ण मिनाही गरिनु पर्दछ ।

ख) औधोगिक उत्पादन वृद्धिका साथै देशलाई औद्योगिकरण गर्न औद्योगिक सुरक्षाको प्रत्याभूति गराइनु पर्दछ ।

२२. संविधान सभा निर्वाचन सम्बन्धमा :-

क) संविधानसभा निर्वाचनको मिति तत्काल तोकिनु पर्दछ ।

ख) संविधानसभा निर्वाचन तिथि घोषणा साथै वर्तमान अन्तरिम व्यवस्थापिका संसद विघटन गरिनुपर्दछ ।

ग) संविधान सभाको निष्पक्ष निर्वाचनको लागि वर्तमान अन्तरिम सरकारमा मधेशी, आदिवासी/जनजाति, दलित, महिला, मधेशी मुसलमान समेतको समानुपातिक प्रतिनिधित्व हुने गरी समावेशी बनाउन पुनःर्गठन गरिनु पर्दछ ।

घ) प्रधानमन्त्रीको सम्बोधनको आधारमा संविधानसभा निर्वाचन क्षेत्र निर्धारण आयोगद्धारा निर्धारण गरिएका अवैज्ञानिक एवं विभेदपूर्ण निर्वाचन क्षेत्र अविलम्ब खारेज गरिनु पर्दछ ।

ङ) संविधानसभा निर्वाचनका लागि मिश्रित निर्वाचन खारेजगरी सूचिमा आधारित समानुपातिक निर्वाचन प्रणालीद्धारा निर्वाचन गराईनु पर्दछ ।

च) संविधानसभा निर्वाचन पूर्व अध्यावधिक वैज्ञानिक जनगणना र मतदाता नामावली तैयार गराइनु पर्दछ ।

छ) संविधानसभाको निष्पक्ष निर्वाचनको लागि स्वायत्त एवं अधिकार सम्पन्न निर्वाचन आयोगको पुनःर्गठन गरी त्यसमा मधेशी, आदिवासी/जनजाति, दलित, महिला, मुसलमान समेतको समानुपातिक प्रतिनिधित्व गराईनु पर्दछ ।

ज) सबै खाले निर्वाचनहरुमा सहभागि हुन पाउने गरि क्षेत्रीय/जातीय पार्टीहरु पनि खोल्न पाउने संवैधानिक व्यवस्था गरिनु पर्दछ ।

झ) अन्तराष्ट्रिय मापदण्ड अनुरुपको संविधान सभाको निष्पक्ष, शान्तिपूर्ण एंव भयरहित वातावरणमा निर्वाचन गराइने प्रत्याभूति गरिनु पर्दछ ।

२३. कृष्णजंग रायमाझीको नेतृत्वमा गठित उच्च स्तरीय छानविन आयोगले दोषी उपर कानुनी कार्वाहीको लागि तयार गरेको प्रतिवदेन सार्वजनिक गरी सो बमोजिम दोषीमाथि अविलम्ब कारवाही गरिनु पर्दछ ।

२४. सरकारी संचार माध्यमहरु टि.भी., रेडियो, छापा लगायत सबै क्षेत्र अ҇ र तहमा ५० प्रतिशत मधेशी संचारविद एवं पत्रकारहरुको संचार मन्त्रालयबाट नियुक्ति र सरकारी संचार आयोग निकायहरुमा तथा प्रतिनिधिमण्डलमा सहभागिता हुनु पर्ने ।

२५. शिषा क्षेत्रमा मेडिकल लगायत अन्य प्राविधिक क्षेमा नेपाल सरकार शिक्षा मन्त्रालयबाट वितरण गरिने तथा मित्रराष्ट्रहरुबाट प्राप्त हुने सबै खाले छात्रवृत्तिहरुमा मधेशी विदार्थीहरुको लागि ५० प्रतिशत विशेष आरक्षणको व्यवस्थाा हुनु पर्ने यसका साथै सरकारी आरक्षीत मेडिकल सिट लगायत अन्य सबै खाले प्राविधिक अध्ययनका सिटहरुमा समेत ५० प्रतिशत प्रवेश स्थान मधेशी विद्यार्थी निम्ति विशेष आरक्षित हुनुपर्ने ।

२५. राज्यको पुनःर्संरचना गर्ने उच्चस्तरीय आयोग तुरुन्त गठन गरिनु पर्दछ ।

मिति २०६४।०२।१८